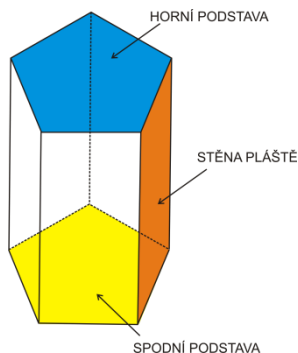

HRANOLY

Hranol je těleso ohraničené dvěma shodnými podstavami (n -úhelníky) a pláštěm (n rovnoběžníků).

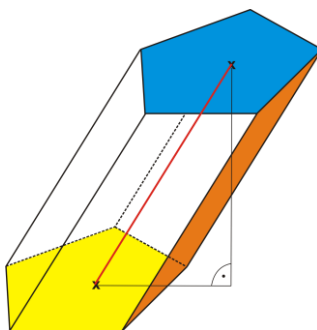
Kolmý hranol

– boční stěny kolmé k podstavám

Kosý hranol

– hranol, který není kolmý

Výška hranolu

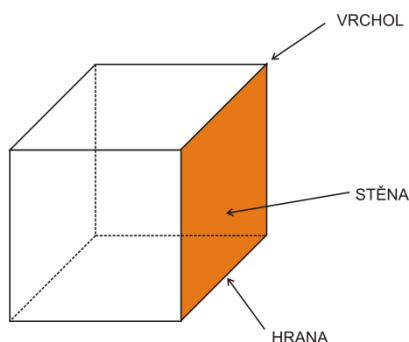
– vzdálenost rovin obou podstav

Pravidelný n -boký hranol

– kolmý hranol, jehož podstavou je pravidelný n -úhelník

Pokud nebude řečeno jinak budeme se zabývat pouze kolmými hranoly.

HRANOL – základní pojmy

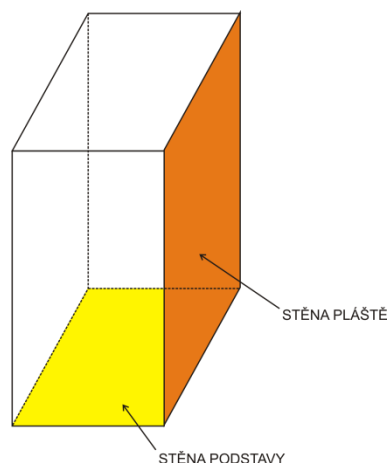
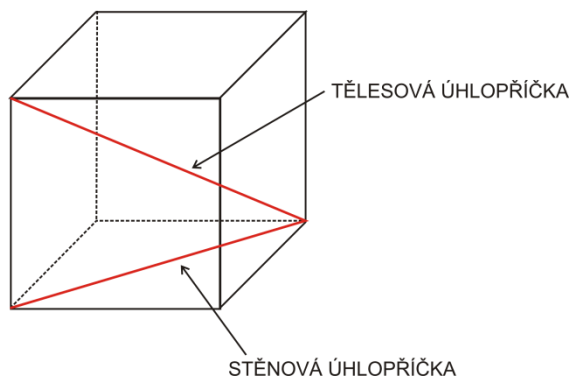

Plášť hranolu

– všechny boční stěny hranolu

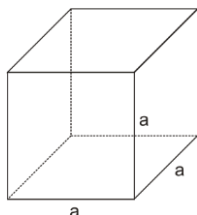
Počet tělesových úhlopříček n -bokého hranolu

$$n \cdot (n - 3)$$

HRANOLY – Objem a povrch

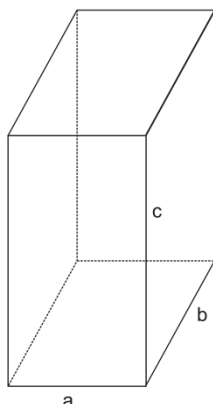
KRYCHLE

$$V = a^3$$

$$S = 6a^2$$

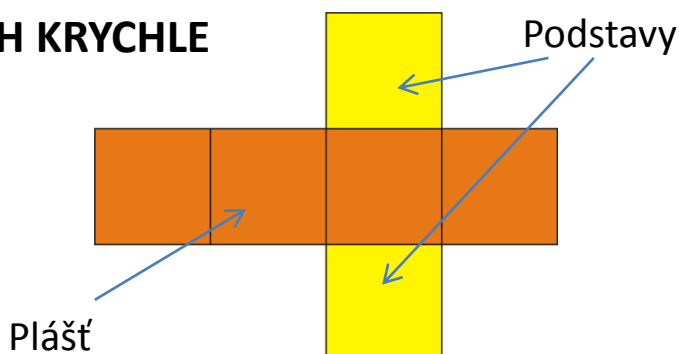
KVÁDR

$$V = a \cdot b \cdot c$$

$$S = 2(ab + ac + bc)$$

POVRCH KRYCHLE

Objem a povrch hranolu obecně

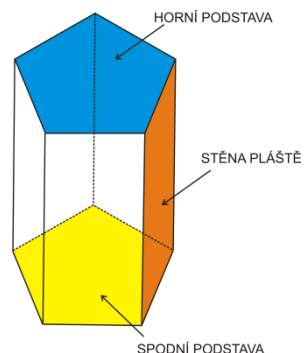
$$V = S_p \cdot v$$

$$S = 2 \cdot S_p + S_{pl}$$

S_p - obsah podstavy

S_{pl} - obsah pláště

v - výška hranolu

1. Vypočtete tělesovou úhlopříčku krychle o hraně 5,4 cm.
2. Vypočtete, do jaké výšky sahá voda v akváriu tvaru kvádru o rozměrech dna 25 cm a 30 cm v němž je 13,5 litru vody.
3. Vypočtete objem trojbokého hranolu s podstavou tvaru pravoúhlého trojúhelníku, jehož odvěsny mají délky 3 cm a 4 cm. Výška hranolu je 2,5 dm.
4. Kolik tun slámy lze uskladnit v prostoru pod střechou domu 150 dm dlouhého a 8 m širokého s výškou rovnoramenného trojúhelníkového štítu 35 dm? Hmotnost 1 m³ lisované slámy je 100 kg a prostor je možno zaplnit pouze ze tří čtvrtin.
5. Vypočítejte objem hranolu s kosočtvercovou podstavou, který má jednu úhlopříčku podstavy 20 cm a hranu podstavy 26 cm. Hrana podstavy je k výšce hranolu v poměru 2 : 3.
6. Kolik tun zeminy o hustotě 2 000 kg/m³ je v kilometrovém náspu průřezu tvaru rovnoramenného lichoběžníka o základně 16 m a 10 m, ramena délky 5 m.
7. Do nádoby plné vody tvaru kvádru se čtvercovou podstavou a výškou 56 cm bylo ponořeno těleso a přitom z nádoby vyteklo 7,5 litru vody. Po vyjmutí tělesa z nádoby poklesla hladina vody v nádobě o 12 cm. Vypočtete, kolik litrů vody zbylo v nádobě.

8. Vypočítejte velikost největší stěnové úhlopříčky a potom tělesové úhlopříčky kváдру s rozměry $a = 3$ cm, $b = 6$ cm, $c = 8$ cm.
9. Vypočítejte povrch trojbokého hranolu s podstavou tvaru pravoúhlého trojúhelníku, jehož odvěsny mají délky 3 cm a 4 cm. Výška hranolu je 0,25 m.
10. Kolikrát se zvětší povrch krychle s hranou 3 dm, jestliže bude hrana 2-krát větší?

Výsledky:

1. 9,35 cm; **2.** 18 cm; **3.** 1,5 dl; **4.** 15,75 t; **5.** 18 720 cm³; **6.** 104 000 t;
7. 27,5 l; **8.** $u_s = 10$ cm, $u_t = 10,44$ cm; **9.** 312 cm²; **10.** 4 krát